

széles néprétegek sportja, de egyben látjuk azt is, hogy ennek megfelelően mennyire alá van vetve a gazdasági élet általános jellegű változásainak. A futbalnivó emelkedése párhuzamosan halad a konjunktúrális fellendüléssel s hanyatlása a krízis és a depresszió következetes jelensége.

Végül pedig szabad legyen megjegyeznem, hogy közleményem, miként alcíme — Vázlat — is mutatja nem tarthat teljességre számot, hisz talán nem is ez voltaképpen célja, hanem épen az olvasóközönség érdeklődését kívánja felkelteni a sport gazdaságtársadalmi vonatkozásait illetőleg s így ösztönzőleg hatni a témakör esetleges kiegészítésére vagy pedig a tárgyat megillető vita felidezésére.

Szende József

Kell a magyar tanítóképző

A beogradi magyar tanítóképző ügye az utóbbi időben igen nagy port vert fel és joggal, mert nem szabad takarékoskodni a szavakkal, a meggyőző érvekkel, de legkiváltképp a tettekkel ott, ahol magyar iskola, magyar kultúrárték megmentéséről van szó. A vita során kialakult egy határozott vélemény, amelyet a magyar kisebbség nagyrészének a tanítóképzővel kapcsolatban elfoglalt álláspontjának lehet tekinteni. Ez a közvélemény összegezve a következő: 1. Szükség van magyar tanítóképzőre, amely jól képzett magyar tanítókat ad a kisebbségi magyarságnak. 2. Múlhatatlanul szükséges egy alaposan kiépített szervezet, amely kezében tartja a képezdészek anyagi támogatását. A szervezet tisztségei ne csak tiszteletbeli címek legyenek, hanem aki elvállalta ezt a nemes és fontos munkát, az valóban dolgozzék is. A szervezet terjedjen ki minden magyarlakta városra, falura és úgy végezze munkáját, hogy az adakozók közvetve ellenőrizhessék is a tanítóképzőbe iratkozott magyar fiúk ellátását. A szervezet idejében végezze el munkáját, vagyis a következő tanévre még nyáron készüljön és ne történhessék az meg, hogy az utolsó pillanatban, amikor már a tanítás megkezdődik, derüljön ki, hogy nincs meg a magyar tanítóképző anyagi feltétele.

Több egészséges ötlet merült fel, hogy a magyar képezdészek ellátásának terhét egyenletesen osszuk el az egész magyar kisebbség vállán, vagyis, hogy minden magyar egészségügyi kivégye részét a kultúra jövőjéért alapozóinak taníttatásából. Ez fölöttébb fontos, mert a magyar tanítóképző — ezzel tisztában kell lennünk — nem évi néhány tízezer, hanem sok tízezer dínárt emészt meg. A költség évről-évre emelkedik. Ha húsz fiú havi ellátása az internátusban tízezer dínárba kerül, akkor az egy évi ellátás körülbelül

kilencvenezer dínarra rúg. A következő évben már kétszer kilencvenezer, — száznolcvanezer — a harmadik évben háromszor kilencvenezer dínár és így tovább. Az ötödik évben, még abban az esetben is, ha egy osztály eltartása — szűken számítva — csak évi 75.000 dínárba kerül, összesen 375.000 dínárt kell áldoznia a jugoszláviai magyarságnak.

Hatalmas összeg. De ha csak ezen múlik a magyar tanítóképző sorsa, meg kell adni, elő kell teremteni akár a föld alól is. Erre a kemény munkára, a föld alól való előteremtés nagy feladatára szükséges egy lelkes, szívós szervezet. Háromszázezer dínár — ha a magyarság számát vesszük — alapjában véve, nem óriási összeg, de tekintetbe kell venni, hogy az adakozásból a magyarságnak csak egy rétege veszi ki részét.

Miért kerül a magyar tanítóképző fentartása ilyen nagy összegbe ?

Nem ismerjük ugyan közelebbről a magyar képezdészek anyagi viszonyait, de biztosra vesszük, hogy egy fiúnak a szülei sem tudják viselni a költségeket, vagyis csupa szegény család íratta be gyermekét a képzőbe. A tanítói pálya nem ígér karriért és nagy fizetést, azonkívül a minden új intézménnyel szemben megnyilvánuló valamelyes bizalmatlanság teszi azt, hogy amely család csak teheti más pályára adja a gyermekét, olyan pályára, amely ha talán a valóságban már nem is, de a közhitben még mindig úgy szerepel, mint a tanítóinál jövedelmezőbb. Így tehát a magyar társadalom, ha a tanítóképző diákjait segíyezi, azonkívül, hogy a jövődő magyar oktatás ügyét szolgálja nemes és humánus dolgot cselekszik azzal is, hogy a tanulni vágyó *szegény magyar fiúkat* istápolja, egzisztenciához segíti őket.

Feltétlenül szükség van arra, hogy a kisebbségi magyar társadalom rendelkezék céljainak megfelelő magyar tanítóképzővel. Éppen ezért, ha a tanítóképző támogatását szilárd alapokra akarjuk helyezni, okvetlenül meg kell alakítani az országos bizottságot, amely személyeken és egyéni ambíciók ütközéséből származó küzdelmen felülemelkedve előrelátóan és lelkiismeretesen végzi feladatát.

A háború előtt az itt élő magyarság szívesen küldte gyermekeit a tanítói pályára. Nemcsak az értelmiség, hanem az iparos és földművesosztály is. A tanítót falvainkban mindig megbecsülték és szerették. Ezen a vidéken a tanítói hivatás nem volt túlságosan nehéz és küzdelmes, ezért igen sok falusi kisbirtokos beíratta gyermekét a tanítóképzőbe. A háború után azonban ez a pálya magyar tanítóképző hiányában úgyszólván elzáródott a magyar tanulóifjúság elől, amelynek kisebbségi volta miatt még több más pályáról is le kellett mondania. Korlátozódtak az elhelyezkedési lehetőségek és ez nagyban fokozta a magyar értelmiségi fiatalok nyomorát, amely a gazdasági válság következtében már különben is elhatalmasodott. A magyar tanítóképző teljes megvalósítása már csak azért is hatalmas jelentőségű lenne, mert új elhelyezkedési

lehetőséget nyitna meg és csökkentené az intellektuális ifjúság nyomorát, ideges feszültségét.

Az egykor a városi értelmiség által nem sokra becsült tanítói pálya ma már a nyugalmas, biztos állás délibábjaként tűnik fel a szegénysorsú tanulóifjúság szemében. Nagyon sok egyetemre feliratkozott érettségizett diák örülne, ha módot találnának arra, hogy átléphessen a képző legfelsőbb osztályába és egy év múlva már kész tanító lenne, akinek a kinevezése sem vártna magára sokáig. Szívesebben tanulna a preparandián abban a reményben, hogy jövő őszre már állásban lesz, mint hogy a napi megéheztésért folytatott közelharcban tanuljon még három-négy évig az egyetemen és azután diplomával a kezében álljon és várjon a szerencsére, kezdje előről a száraz kenyérért késhegyre menő küzdelmet. Reális anyagi alapokra kell fektetni a magyar kulturális célokat hűen szolgáló tanítóképzőt.

T. B. I.

ESZMECSERE

Hozzászólás a nőkérdéshez

Ezzel a címmel a „Híd” hatodik számában jelent meg egy tanulmány, melyhez, bár nem áll szándékomban a vita kihívása, hozzá szeretnék szólni.

Az első kérdés volna, hogy mi az az „állatiasan alacsony helyzet”. Nézetem szerint csakis az lehet állatiasan alacsony helyzet egy alany felfogásában, ami már átment a tudatba. Ezek szerint úgy a szamojédeknél, mint egyéb vadász népeknél ez a sors a nő részére nem létezik, mert nincsen ennek a tudatában. Ami pedig nem ment át a tudatba, az nem létezik a lélek részére.

Éppen ezért, sem a szamojédeknél, se más egyéb civilizációt nélkülöző népnél nincsen meg a nő elnyomatásának tudata, mert a nő munkája nem más, mint egy gazdasági szükséglet. Itt megjegyzendő, hogy nem egy olyan törzset és népfajt ösmerünk, ahol a nő tölti be a családfő szerepét (Maternitas) és nincsen semmiféle elnyomásban része a férfi-nem részéről.

Ezeknél a népeknél a nő más biológiai konstrukciója a kényeszerítő tényező, a külső felépítése mitsem bizonyít ennél jobban.

Így tehát ki kell, hogy maradjon a vad-szerzés, harc és egyéb dolgokból. (Jól tudjuk az amazonok regéjét, ahol is a nőknek kicsiny gyermekkorukban már eltávolították a bal mellét).

A római korban, a gazdasági prosperitás korában, a nőre, mint gazdasági tényezőre nem volt szükség és így közelebb állt a